၁၃၈၄-ခုနှစ်၊ နှစ်ဦး တန်ခူးလပြည့်ကျော်(၉)ရက်၊ (၂၄-၄-၂၀၂၂) တနင်္ဂနွေနေ့
အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ကာလီဖိုးနီးယားပြည်နယ်၊ ဆန်ဖရန်ဆစ္စကို ဗေးဧရိယာမှာရှိတဲ့
ထေရဝါဒဓမ္မအသင်းက ဆင်ယင်ကျင်းပသော အပတ်စဉ် ဓမ္မသင်တန်း

****

ဗုဒ္ဓခေတ် တစ်မိုးအောက်တစ်ယောက်ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်များ
(ဧတဒဂ်ရပုဂ္ဂိုလ်ကျော်များ)

ရဟန်းသိက္ခာ ဝါအကြီးဆုံး ရတ္တညူဧတဒဂ်ရ
မိထွေးတော် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ ထေရီ

(သင်တန်းမှတ်းစု အကျဉ်း)

(က) အတိတ်ဘဝပါရမီ

- ပဒုမုတ္တရာမြတ်စွာဘုရားအထံတော်၌ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုပြီး ရတ္တညူဧတဒဂ် ဆုပန်ခဲ့။

- ဘဝတစ်ခုမှာ ကျွန်အကြီးအကဲရဲ့ ဇနီးဖြစ်စဉ် အခြံအရံ ကျွန်မ ငါးရာနဲ့အတူ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ် ငါးရာကို လေးလတိတိ ဆွမ်းလောင်းလှူ၊ ဝါကျွတ်တဲ့အခါ သင်္ကန်းများ ကပ်လှူခဲ့။

(ခ) ပစ္ဆိမပွန်နောက်ဆုံးဘဝ ဖြစ်ရပ်များ

- ဒေဝဒဟပြည်က မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓ သာကီဝင်မင်းကြီးရဲ့ သမီးဖြစ်လာခဲ့။ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီလို့ အမည်တွင်။ အစ်မတော်က မဟာမာယာ။ အရွယ်ရောက်တဲ့အခါ ညီအစ်မ နှစ်ယောက်လုံး ကပိလဝတ်က သုဒ္ဓေါဒန မင်းကြီးရဲ့ မိဖုရားများ ဖြစ်ခဲ့ကြ။ အစ်မတော်က သိရီမဟာမာယာဒေဝီ မိဖုရားခေါင်ကြီးဖြစ်၊ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီက အရံမိဖုရားဖြစ်။

- ဘုရားအလောင်းတော် မယ်တော်မာယာ ဝမ်းကြာတိုက်မှာ ပဋိသန္ဓေတည်လာပြီး မဟာ သက္ကရာဇ် ၆၈-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့မှာ ဖွားမြင်။ (အဲဒီအချိန်မှာ ဘုရားလောင်းမယ်တော်ရဲ့ အသက်က ၅၆-နှစ်၊ ၂-လခန့် ရှိ။ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီရဲ့ အသက်လည်း ၅၅-နှစ်ခန့် ရှိ။ မဟာဗုဒ္ဓဝင် ဒုတိယတွဲ၊ စာမျက်နှာ၊ ၁၄။)

- ခုနစ်ရက်နေပြီး ဘုရားလောင်းရဲ့ မယ်တော်ရင်း မယ်တော်မာယာ နတ်ရွာစံ။ အဲဒီအချိန်က စပြီး မိထွေးတော် မဟာပဇာပတိဂေါတမီက ဘုရားလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားလေးကို နို့ချို တိုက်ကျွေး မွေးမြူ စောင့်ရှောက်ခဲ့။

- မြတ်စွာဘုရားလောင်း ၂၉-နှစ်မှာ တောထွက်၊ ၃၅-နှစ်မှာ ဘုရားဖြစ်။ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃ -ခုနှစ်၊ ကဆုန်လမှာ ဘုရားဖြစ်။ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၄-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လ၊ (ဘုရားဖြစ်ပြီး တစ်နှစ် အကြာ) မြတ်စွာဘုရား သက်တော် ၃၆-နှစ်မှာ မွေးရပ်မြေ ကပိလဝတ်ကြွပြီး တရားဟော။

- "ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဇ္ဇေယျ၊ ဓမ္မံ သုစရိတံ စရေ။ ဓမ္မစာရီ သုခံ သေတိ၊ အသ္မိံ လောကေ ပရမှိစ" ဂါထာအဆုံးမှာ ဖခင် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး သောတာပန်ဖြစ်။ နန်းတော်ရောက်တဲ့အခါ "ဓမ္မံ စရေ သုစရိတံ၊ န နံ ဒုစ္စရိတံ စရေ။ ဓမ္မစာရီ သုခံ သေတိ၊ အသ္မိံ လောကေ ပရမှိ စ" ဂါထာအဆုံးမှာ သုဒ္ဓေါဒန

မင်းကြီး သကဒါဂါမိဖြစ်။ မိထွေးတော် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ သောတာပန်ဖြစ်။ (မဟာဗုဒ္ဓဝင်၊ တတိယတွဲ၊ စာမျက်နှာ၊ ၁၂၄။ ၁၂၅။)

- မြတ်စွာဘုရား ကပိလဝတ်ရောက်ပြီး ၂, ရက် ၃, ရက်အကြာမှာ ညီတော် နန္ဒမင်းသားကို ရဟန်းပြုပေး။ ၇ - ရက်မြောက်တဲ့နေ့မှာ သားတော် ရာဟုလာကို ရှင်ပြုပေး။ အဲဒီနောက် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဓနမင်းကြီးကို မဟာဓမ္မပါလဇာတ် ဟောကြားပြီး အနာဂါမ်တည်စေခဲ့။

- မိထွေးတော်က ကိုယ်တိုင် သင်္ကန်းယက်လုပ်ပြီး မြတ်စွာဘုရားကို ကပ်လှူ။ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီသင်္ကန်းကို သံဃာတော်အား လှူခိုင်းပြီး ဒက္ခိဏာဝိဘင်္ဂသုတ္တန်ကြီးကို ဟောတော်မူ။ (မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ စာမျက်နှာ၊)

- မြတ်စွာဘုရား ၅-ဝါမြောက်ဝါကို ဝေသာလီပြည်၊ မဟာဝန်တော၊ ကူဋာဂါရ ကျောင်းတိုက်မှာ ဝါကပ်တော်မူ။ အဲဒီဝါတွင်းမှာပင် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဓနမင်းကြီး ကပိလဝတ်ရွှေနန်းတော်၊ ထီးဖြူတော်အောက်မှာ ရဟန္တာဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု။ (မဟာဗုဒ္ဓဝင်၊ တတိယတွဲ၊ စာမျက်နှာ ၄၁၄။)

- မိထွေးတော် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီဟာ သာကီဝင် မင်းသမီး ငါးရာနှင့်အတူ ရဟန်းအသွင်ကို ကိုယ်တိုင်ယူခဲ့ကြပြီး ကပိလဝတ်ကနေ ၅၁-ယူဇနာဝေးတဲ့ ဝေသာလီကို ခြေကျင်ခရီးဖြင့် သွားကာ၊ အရှင်အာနန္ဒာရဲ့ အကူအညီနဲ့ ဘိက္ခုနီရဟန်းပြုခွင့် တောင်းပန်ခဲ့။ ဂရုဓမ် ၈-ပါး တရား နာယူပြီး ဘိက္ခုနီရဟန်းမအဖြစ်ကို ရရှိခဲ့။ (မိထွေးတော်ကြီး အသက် ၉၅-နှစ်ခန့် ရှိပြီ။)

- သံခိတ္တဓမ္မ တရားကို နာယူပြီး တရားကျင့်၊ မကြာခင် မိထွေးတော်ကြီး ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့။ (အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၊ တတိယတွဲ၊ စာမျက်နှာ ၁၀၆။)

- အရှင်နန္ဒကဟောကြားသည့် နန္ဒကောဝါဒသုတ်ကို နာယူပြီး သာကီဝင်မင်းသမီး ဘိက္ခုနီမ ငါးရာတို့ တရားထူးများ ရရှိခဲ့ကြ။ (မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ စာမျက်နှာ၊ ၃၁၄။)

- ရတ္တညူ ဧတဒဂ် ရရှိခဲ့။

(ဂ) မိထွေးတော်ကြီးနှင့် သာကီဝင်မင်းသမီး ဘိက္ခုနီမ ငါးရာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခန်း

- သက်တော် (၁၂၀) မှာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် ဆုံးဖြတ်

- ကျောင်းစောင့်နတ်များနဲ့ တပည့်ရဟန်းမများကို နှစ်သိမ့်တရားဟောတော်မူပုံ

" န ဇရာ မစ္စု ဝါ ယတ္ထ၊ အပ္ပိယေဟိ သမာဂမော။ ပိယေဟိ န ဝိယောဂေါတ္ထိ၊ တံ ဝဇိသံ အသင်္ခတံ" "အကြင်နိဗ္ဗာန်၌ အိုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ မုန်းသူတို့နှင့် ပေါင်းရခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ချစ်သူတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းသည်လည်းကောင်း မရှိချေ။ ငါသည် အကြောင်းတရား တို့သည် မပြုပြင်အပ်သော ထိုနိဗ္ဗာန်ကို ဝင်စံပေတော့အံ့"။ (ထေရာထေရီအပဒါန်ပါဠိတော်၊ ဒုတိယတွဲ၊ စာမျက်နှာ ၂၀၈။)

- ပရိနိဗ္ဗာန်စံခွင့်ပြုရန် မြတ်စွာဘုရားရှိရာ ကျောင်းတော်အသွား ငိုကြွေးနေကြတဲ့ ဒကာမများကို နှစ်သိမ့်တရားဟောတော်မူပုံ

"ငါသည် မြတ်စွာဘုရားကို လုပ်ကျွေးအပ်ပြီ။ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်ကို လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ။ လေးလံသောခန္ဓာဝန်ကို ချအပ်ပြီ။ ဘဝကို ဆောင်တတ်သော တဏှာကို ပယ်နုတ်အပ်ပြီ"

"ငါသည် အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုဖို့ရန် ရည်မှန်းပြီး ရဟန်းပြုခဲ့ပြီ။ ထိုရည်မှန်းချက်ဟာ ပြည့်ဝခဲ့ပေပြီ။ ဒါကြောင့် သင် ချစ်သမီးတို့ မစိုးရိမ်ကြနဲ့"

"ငါသည် တစ်သိန်းကမ္ဘာ ကြာမြင့်သောအခါမှစ၍ အကြင်နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တခဲ့၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်သည် ယခုအခါ ပြည့်စုံပေပြီ။ ဒီအချိန်ဒီအခါဟာ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် စည်ရွှမ်းရမည့်အခါဖြစ်တယ်။ သင်ချစ်သမီးတို့အနေနဲ့ ငိုနေလို့ ဘာအကျိုးရှိမလဲ"

"တကယ်လို့ ငါ့အပေါ် သနားကြင်နာခြင်း ရှိခဲ့မယ်၊ ငါပြုခဲ့တဲ့ ကျေးဇူးတွေကို သိကြမယ်ဆိုရင် သင်တို့ ဥပါသိကာမအားလုံးတို့ဟာ သူတော်ကောင်းတရားတွေ တည်တံ့အောင် မြဲမြံစွာ ပြုလုပ်အားထုတ်ကြကုန်လော့"

"ငါကြိုးစားပြီး တောင်းပန်တဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားက အမျိုးသမီးတွေကို ရဟန်းပြုခွင့်ပေးခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ငါနှစ်သက်သဘောကျတဲ့အတိုင်း လှံ့လဝီရိယကို ပြုလုပ်အားထုတ်ကြကုန်လော့"

(ထေရီအပဒါန်ပါဠိတော်၊ ဒုတိယတွဲ၊ စာမျက်နှာ၊ ၂၀၉။ ထေရီအပဒါန်ပါဠိတော်မြန်မာပြန်၊ ဒုတိယတွဲ၊ စာမျက်နှာ၊ ၂၀၀။)

- မြတ်စွာဘုရားထံ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်

"မြတ်စွာဘုရား... လောကအနေအားဖြင့် တပည့်တော်ဟာ အရှင်ဘုရားရဲ့ မယ်တော်ပါဘုရား။ ဒါပေမဲ့ အရှင်ဘုရားက တရားအဆုံးအမတွေ မိန့်ကြားပြီး မသေရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ပေးခဲ့တဲ့အတွက် ဓမ္မအနေအားဖြင့် အရှင်ဘုရားဟာ တပည့်တော်ရဲ့ ခမည်းတော်ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။

မြတ်စွာဘုရား... တပည့်တော်က အရှင်ဘုရားရဲ့ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကို ကြီးထွားအောင် စောင့်ရှောက်ခဲ့ပါတယ်ဘုရား။ အရှင်ဘုရားက တပည့်တော်ရဲ့ နာမ်ခန္ဓာကို ကြီးပွားအောင် စောင့်ရှောက်တော်မူခဲ့ပါတယ်ဘုရား။

မြတ်စွာဘုရား... တပည့်တော်ဟာ အရှင်ဘုရားကို တစ်ခဏမျှ ဆာလောင်မှု ငြိမ်းစေနိုင်တဲ့ နို့ချိုကို တိုက်ကျွေးခဲ့ပါတယ်ဘုရား။ ဒါပေမဲ့ အရှင်ဘုရားကတော့ တပည့်တော်ကို ကိလေသာ ဆာလောင်မှုတွေ အစဉ်ထာဝရ ငြိမ်းစေနိုင်တဲ့ တရားနို့ချိုကို တိုက်ကျွေးတော်မူခဲ့ပါတယ်ဘုရား။

မြတ်စွာဘုရား... အမျိုးသမီးတိုင်း အလိုရှိတဲ့ သားကောင်းသားမြတ်မျိုးကို တပည့်တော် ရခဲ့ပါတယ်ဘုရား။ အရှင်ဘုရားက တပည့်တော်ကို ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့တွေကနေ

လွတ်မြောက်အောင် စောင့်ရှောက်ပေးခဲ့တဲ့အတွက် အရှင်ဘုရားမှာ နို့ဖိုးအကြွေး မတင်ရှိပါဘုရား။

မြတ်စွာဘုရား... စကြဝတေးမင်းတွေရဲ့ အမေမိခင်တွေဟာ ကံကုန်ရင် သံသရာခရီး ဆက်ကြရတဲ့အတွက် ဘဝပင်လယ် သမုဒ်မှာ နစ်မြုပ်မြဲ နစ်မြုပ်ကြရပါတယ်ဘုရား။ ဒါပေမဲ့ အရှင်ဘုရားကတော့ တပည့်တော်ကို ဘဝပင်လယ် သမုဒ္ဒရာကနေ ထုတ်ဆောင်ကယ်မ တော်မူခဲ့ပါတယ်ဘုရား။

မြတ်စွာဘုရား... အမျိုးသမီးတွေအတွက် သံသရာကျင်လည်တဲ့အခါ 'မင်းရဲ့ မယ်တော်' 'မင်းရဲ့ မိဖုရား'ဆိုတဲ့ အမည်နာမတွေဟာ ရဘို့ လွယ်ကူပါတယ်ဘုရား။ ဒါပေမဲ့ 'မြတ်စွာဘုရားရဲ့မယ်တော်'ဆိုတဲ့ အမည်ကတော့ ရဘို့ အလွန်ခဲယဉ်းပါတယ်ဘုရား။

မြတ်စွာဘုရား... အခုတော့ တပည့်တော် အလွန်တောင့်တခဲ့တဲ့, ရဖို့လည်း အလွန်ခဲယဉ်းတဲ့ 'ဘုရားမယ်တော်' ဆိုတဲ့ အမည်ကို အရှင်ဘုရားကြောင့် ရခဲ့ပါပြီဘုရား။

မြတ်စွာဘုရား... အရှင်ဘုရားရဲ့ ခြေတော်အစုံကို ဆန့်ပေးတော်မူပါဘုရား။ တပည့်တော်မသည် သားတော်ဘုရားရဲ့ မြတ်သောခြေတော်အစုံကို ရှိခိုးကန်တော့ပြီး ငြိမ်းအေးရာ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားပါတော့မည်ဘုရား။ ဘုရားတပည့်တော်အား ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံဖို့ရန် အခွင့်ပေးသနားတော်မူပါဘုရား။ အပြစ်တစ်စုံတရာရှိခဲ့ရင်လည်း သည်းခံခွင့်လွှတ်တော်မူပါဘုရား"

- ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ် ရှုမြင်ပုံ

ဒီနောက် ရဟန်းသံဃာ, အရှင်ရာဟုလာ, အရှင်အာနန္ဒာ, အရှင်နန္ဒမထေရ်တွေကိုလည်း ရှိသေစွာ ရှိခိုးပြီး-

"သားတော် အရှင်မြတ်တို့ဘုရား... ရောဂါအနာတွေ ဖြစ်ပွားရာဖြစ်တဲ့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးအပေါ်မှာ တပည့်တော် ငြီးငွေ့ပါပြီဘုရား။ ဒုက္ခမျိုးစုံရဲ့ ပေါင်းစုရာ, အိုခြင်း သေခြင်းတို့ရဲ့ ကျက်စားရာ, အညစ်အကြေးတွေနဲ့ ရောပြွမ်းနေတဲ့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးအပေါ် ငြီးငွေ့လှပါပြီဘုရား။ ဒါ့ကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလိုပါပြီ၊ ချစ်သားတို့... ခွင့်ပြုတော်မူကြပါဘုရား"လို့ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံလိုကြောင်း ခွင့်ပန်စကား ဆက်လက်လျှောက်ထားပါတယ်။

ဒီအခါ အရှင်နန္ဒမထေရ်, အရှင်ရာဟုလာမထေရ်တွေက ရဟန္တာတွေ ဖြစ်နေကြပြီမို့ သံဝေဂဉာဏ် နှလုံးသွင်းပြီး တည်ငြိမ်စွာနေနိုင်ကြပေမဲ့ အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်ကတော့ သောတာပန်သာဖြစ်နေသေးတာမို့ သောကမထိန်းနိုင်ရှာဘဲ သည်းစွာ ငိုကြွေးရှာပါတယ်။

ထေရီမကြီးဟာ မျက်ရည်မထိန်းနိုင်ဘဲ ငိုနေရှာတဲ့ တူတော် အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်ကို -

"နက်နဲတဲ့ပရိယတ်,ပဋိပတ်အကြားအမြင်ဗဟုသုတတွေနဲ့ပြည့်စုံပြီး, မြတ်စွာဘုရားအပေါ် ပြုစုလုပ်ကျွေးတဲ့နေရာမှာ နှစ်ခြိုက်တော်မူတဲ့ သားတော် အာနန္ဒာဘုရား... (သံသရာ့ဒုက္ခ, ခန္ဓာ့ဒုက္ခတွေ ချုပ်ပြတ်ငြိမ်းတော့မှာ ဖြစ်တဲ့အတွက်) ရွှင်လန်းဖွယ်အခါကို ရှေးရှုတည်နေ ပြီးမို့ စိုးရိမ်သောက ဖြစ်ရန်မသင့်ပါဘုရား။ သားတော်... သားတော်ဟာ အကျွန်ုပ်ရဲ့ ကိုးကွယ်ရာပါ။ သားတော်ကြောင့် ဒုက္ခအဆုံးဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ခဲ့ပါပြီ။

သားမောင်အရှင် ကူညီလျှောက်ထားပေးတဲ့အတွက် အကျွန်ုပ်တို့ကို ဘိက္ခုနီရဟန်း အဖြစ် မြတ်စွာဘုရားရှင်က ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့တာပါ။ စိတ်မကောင်းမဖြစ်ပါနဲ့။ အရှင်ဘုရားရဲ့ အပင်ပန်းခံ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုတွေဟာ အကျိုးရှိလှပါတယ်ဘုရား။

မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်ကို စောင့်ရှောက်တတ်တဲ့ သားတော် အာနန္ဒာ... အရှင့်ကို အခု ဖူးမြင်ခြင်းဟာ နောက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ဖူးမြင်ခြင်းပါဘုရား။ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံဖို့ရန် အတွက် ခွင့်ပြုတော်မူပါဘုရား"လို့

မျက်ရည်သိမ်းတရား ဟောကြားလျှောက်ထားပါတယ်။

တန်ခိုးအမျိုးမျိုး ပြတော်မူ

အဲဒီနောက်မှာတော့ မြတ်စွာဘုရားရှင်က "မိထွေးတော် ဂေါတမီ... ဒီသာသနာမှာ အမျိုးသမီး တွေ သစ္စာလေးပါး သိမြင်ပြီး ကျွတ်တမ်းဝင်တဲ့အပေါ် မယုံကြည်တဲ့ ဉာဏ်နည်းသူတွေ ရှိကြတယ်။ အဲဒီသူတွေရဲ့ အယူမှားကို ပယ်ရှားဖို့အတွက် သင် တန်ခိုးအမျိုးမျိုး ပြပါဦး"လို့ တိုက်တွန်းတော် မူပါတယ်။

ဒီအခါ သက်တော် ၁၂၀ ရှိပြီဖြစ်တဲ့ ထေရီမကြီးဟာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးဦးချပြီး တန်ခိုးနဲ့ ကောင်းကင်ပျံတက်လိုက်ပြီး၊ တစ်ပါးတည်းက အများဖြစ်လိုက်, အများကြီးက တစ်ပါးတည်း ဖြစ်လိုက်၊ ပျောက်သွားလိုက်, ပေါ်လာလိုက်၊ နံရံတဖက်, တောင်တဖက်ဆီ မငြိတွယ်ဘဲ သွားပြလိုက်၊ မြေပြင်မှာလည်း ရေထဲမှာလို ငုပ်ပြလိုက်၊ ရေပြင်မှာလည်း မြေကြီးပေါ်မှာလို သွားပြလိုက်၊ ကောင်းကင်မှာ ငှက်တွေပျံသလို တင်ပလ္လင်ခွေလျက် သွားပြလိုက်၊ မြင့်မိုရ်တောင်ကြီးကို ထီးရိုးလုပ်, မြေကြီးကို ထီးအရွက်ပြုပြီး ထီးဆောင်းသလိုဆောင်းကာ ကောင်းကင်မှာ သွားပြလိုက် အစရှိတဲ့ တန်ခိုးအမျိုးမျိုးကို ဖန်ဆင်းပြတော်မူပါတယ်။

အဲဒီလို တန်ခိုးအမျိုးမျိုး ပြပြီးတဲ့နောက် ထေရီမကြီးဟာ ကောင်းကင်မှ သက်ဆင်းကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကန်တော့၊ သင့်လျော်တဲ့နေရာမှာ ထိုင်ပြီး "သားတော်ဘုရား... တပည့်တော်မ မိထွေးတော်ကြီးဟာ အသက် ၁၂၀ ရှိပါပြီ၊ အိုမင်းလှပါပြီ၊ ဒီလောက်ဆိုရင် သင့်တော်လောက်ပါပြီ။ သားတော်ဘုရား... ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံပါရစေတော့ဘုရား"လို့ လျှောက်ထားပါတယ်။

ပရိသတ်တွေကို နောက်ဆုံး တရား ဟောကြားပြီး ပြန်လွှတ်

ဒီအခါ စုရုံးရောက်ရှိနေတဲ့ ပရိသတ်တွေက အလွန်အံ့သြကြပြီး "ဂေါတမီထေရီ အရှင်မကြီး ဘုရား... ဘယ်လိုကောင်းမှုကုသိုလ်တွေ ပြုခဲ့လို့ အခုလို တုနှိုင်းမမီတဲ့ တန်ခိုးတွေနဲ့ ပြည့်စုံရတာ ပါလဲဘုရား"လို့ မေးမြန်းလျှောက်ထားကြတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ထေရီမကြီးဟာ ပဒုမုတ္တရာဘုရားရှင် လက်ထက်တော်ကစပြီး ကျင့်သုံးခဲ့တဲ့ ကျင့်စဉ် အပဒါန်တွေကို နောက်ဆုံးဘဝအထိ ဂါထာပေါင်းများ စွာနဲ့ အကျယ်ဟောပြရ ပြန်ပါတယ်။

ဒီနောက်တော့ သာကီဝင်မင်းသမီး ဘိက္ခုနီငါးရာလည်း မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ တိုက်တွန်းတော်မူချက်နဲ့ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၊ ကောင်းကင်ပျံတက်ပြီး တန်ခိုးအမျိုးမျိုး ပြ၊ ကောင်းကင်ကနေ မြတ်စွာဘုရား ခြေတော်ရင်း ပြန်လည်သက်ဆင်းပြီး ရှိခိုးကန်တော့ကြတယ်။ ဆက်လက်ပြီး မိထွေးတော် ဂေါတမီထေရီမကြီးရဲ့ ကျေးဇူး မိမိတို့အပေါ်မှာ ကြီးမားပါကြောင်း လျှောက်ထားကြပြီး ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံခွင့်ရဖို့ ခွင့်တောင်းလျှောက်ထားကြတယ်။

ဒီအခါ မြတ်စွာဘုရားက "ဘိက္ခုနီမတို့... သင်တို့ရဲ့ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံရမည့်အချိန်ကို သင်တို့ကိုယ်တိုင်ပဲ သိကြပါပေတယ်"လို့ မိန့်တော်မူလိုက်ပါတယ်။ ထေရီမကြီး အမှူးပြုတဲ့ဘိက္ခုနီတွေဟာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကန်တော့ပြီး ပြန်ခဲ့ကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားဟာ ပရိသတ်တွေ ခြံရံပြီး မိထွေးတော်ကြီးကို ကျောင်းတိုက် တံခါးမုခ်အထိ လိုက်ပို့တော်မူပါတယ်။

ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူကြပုံ

တံခါးမုခ်ရောက်တဲ့အခါ မိထွေးတော်ကြီးက ဘိက္ခုနီမငါးရာနဲ့အတူ မြတ်စွာဘုရား ခြေတော်ရင်း ဝပ်စင်းပြီး နောက်ဆုံးကန်တော့ခြင်းအနေနဲ့ ရှိခိုးကန်တော့ပါတယ်။ အဲဒီနောက် ဝေသာလီမြို့အတွင်းမှာရှိတဲ့ ဘိက္ခုနီမကျောင်းတိုက်ကို ပြန်လာကြပြီး နေမြဲကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတွေပေါ်မှာ တင်ပလ္လင်ခွေ ကိုယ်စီ ထိုင်လိုက်ကြတယ်။

ဒီအခါ သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုကြတဲ့ ဒကာမတွေက ထေရီမကြီးတို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံမည့်အကြောင်း သိကြတာနဲ့ ဘိက္ခုနီမကျောင်း ရောက်လာ၊ ထေရီမကြီးတို့ကို ရှိခိုးကန်တော့၊ လက်နဲ့ရင်ဘတ်ကို ထုထုပြီး သနားစဖွယ် ငိုကြွေးခဲ့ကြတယ်။ တချို့လည်း အရှပ်ကြိုးပြတ်ပမာ မြေကြီးပေါ် လဲကျကုန်ကြတယ်။

မိထွေးတော် ထေရီမကြီးဟာ အကြီးဆုံး ပဓာနဖြစ်တဲ့ ဒကာမရဲ့ဦးခေါင်းကို ညင်သာယုယစွာ ကိုင်ပြီး **"သမီးတို့... ပင်ပင်ပန်းပန်း ငိုယိုနေလို့ မသင့်ပါဘူး။ အကြောင်းတရားတွေ အများကြီး ပေါင်းစပ်ပြုပြင်လို့ ဖြစ်လာရတဲ့ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတွေဆိုတာ အမြဲမရှိပါဘူး။ နောက်ဆုံး ကွေကွင်းခွဲခွါရခြင်းမှာပဲ အဆုံးသတ်ကြရတာပါ။ တလှပ်လှပ်နဲ့ တုန်လှုပ် ဖောက်ပြန်တတ်တဲ့ တရားတွေပါ"**လို့ သောကဖြည်ဆည်ဖို့ ဟောပြောဆုံးမပါတယ်။ ပြီးတာနဲ့ ဒကာမတွေကို အိမ်ပြန်လွှတ်လိုက်ပါတယ်။

ဒီနောက်မှာတော့ ထေရီမကြီးဟာ ဈာန်သမာပတ်ရှစ်ပါးကို အစကနေ အဆုံး, အဆုံးကနေ အစအထိ အနုလုံ, ပဋိလုံ ဝင်စားလိုက်တယ်။ တစ်ခါ ပထမဈာန်ကနေ စတုတ္ထဈာန်အထိ အစဉ်အတိုင်း ဝင်စား၊ စတုတ္ထဈာန်ကနေ ထပြီးတဲ့အခါမှာတော့ ဆီနဲ့ မီးစာကုန်လို့ ဆီမီးတောက်ငြိမ်းသွားသလို ခန္ဓာဇာတ်သိမ်း ချုပ်ပြတ်ငြိမ်းပြီး ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ကျန်တဲ့ သာကီဝင် ဘိက္ခုနီမငါးရာလည်း ထေရီမကြီးနည်းတူ ဈာန်သမာပတ်တွေ ဝင်စားပြီး လောင်စာမရှိတဲ့ ဆီမီးလျှံပမာ ချုပ်ငြိမ်းကာ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူခဲ့ကြတယ်။

ဒီအခါမှာ မြေလျှင် အပြင်းအထန် တုန်လှုပ်၊ လျှပ်စီးတွေ လက်၊ မိုးတွေလည်း ခြိမ်း၊ နတ်တွေလည်း ငိုကြွယိုကြ၊ ပန်းမိုးတွေလည်း ရွာ စတဲ့ ထူးဆန်းအံ့သြဖွယ်တွေ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေလည်း သံဝေဂဂါထာတွေ ရွတ်ဆိုပြီး သံဝေဂဉာဏ်တွေ ပွားခဲ့ကြတယ်။ နောက်ပြီး နတ်၊ ဗြဟ္မာ

တွေဟာ မြတ်စွာဘုရားထံ သွားရောက်ပြီး မိထွေးတော်တို့ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံပြီးတဲ့အကြောင်း လျှောက်ထားကြတယ်။

- မြတ်စွာဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင်း မိထွေးတော်ကြီးရဲ့ ဈာပနကို စီမံပေးတော်မူခဲ့၊

- အန္တိမဈာပနပွဲမှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားသည့် တရားတော်

အရှင်အာနန္ဒာဟာ မိထွေးတော်ရဲ့ အရိုးဓာတ်တော်တွေ ကောက်၊ မိထွေးတော်ရဲ့ သပိတ်ထဲမှာ ထည့်ပြီး မြတ်စွာဘုရားထံ ကပ်လိုက်ပါတယ်။ ဒီအခါ မြတ်စွာဘုရားက အရိုးဓာတ်တွေကို လက်တော်နဲ့ ကိုင်ပြပြီး လူ နတ် ဗြဟ္မာ ပရိသတ်တွေကို -

"မြဲမြံခိုင်ခံ့ပြီး အနှစ်ရှိတဲ့ သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်ကနေ အလွန်စည်ပင်ဝေဆာနေတဲ့ သစ်ကိုင်းကြီးဟာ မမြဲတဲ့သဘာဝအတိုင်း ပဲ့ကျပျက်စီးသလို ဘိက္ခုနီသံဃာဆိုတဲ့ သစ်ပင်ကြီးကနေ မိထွေးတော် ဂေါတမီခေါ်တဲ့ ပင်စည်ကိုင်းကြီးဟာ ပဲ့ထွက်ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခဲ့ပြီ။

ငါ့ရဲ့မယ်တော်ဟာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီး သရီရဓာတ်မျှသာ ကြွင်းကျန်ခဲ့ပေမယ့် ငါ့မှာ စိုးရိမ်တာတွေ, ပူဆွေးတာတွေ မရှိခဲ့၊ သြော် အံ့သြဖွယ်ရှိပေစွ။

ကျန်တဲ့သူတွေလည်း မိထွေးတော်အတွက် မစိုးရိမ် မပူဆွေးကြနဲ့၊ မိထွေးတော်ဟာ သံသရာသမုဒ္ဒရာကို ကူးမြောက်ပြီးသွားပြီ၊ ပူလောင်ခြင်း ကင်းသွားပြီ၊ အေးမြပြီးတော့ အလွန်ငြိမ်းအေးသွားပြီ။

မိထွေးတော်ဟာ ပညာဉာဏ်ကြီးသူဖြစ်ပြီး ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါး၊ အဘိညာဉ် ၆ ပါး၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ၄ ပါးကို ရပြီးတာမို့ သူ့အတွက် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြစရာ မရှိပါ။

မီးခတ်နဲ့ခတ်လို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ မီးတောက် ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပြန်ငြိမ်းသွားတဲ့အခါ အဲဒီ မီးတောက်ရဲ့ လားရာကို မသိနိုင်သလို ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့တွေ လွန်မြောက်ပြီး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်လည်း လားရာဂတိဆိုတာ မရှိတော့ပါ။

ဒါ့ကြောင့် သင်တို့အားလုံးဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသာ အားကိုးကြပါ။ သတိပဋ္ဌာန်တရားတွေ နှလုံးသွင်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးကို ပွားများကြပြီး ကိုယ့်ဒုက္ခရဲ့ အဆုံးကို ကိုယ်တိုင်ပဲ အားထုတ်ကြပါ"

စသဖြင့် တရားဒေသနာများဟောကြားတော်မူပြီး မိထွေးတော် ဂေါတမီရဲ့ ဈာပနပွဲကို အဆုံးသတ်တော်မူခဲ့ပါတယ်။

****

အရှင်နေမိန္ဒာဘိဝံသ

သိမ်တောင်ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၊ တောင်ကြီးမြို့။